

Eesti koolinoorte 45. bioloogiaolümpiaad

Piirkonnavooru küsimustik põhikooli 6.-7. klassile

Eesnimi:

Perekonnanimi:

Kool:

Klass:

PUNKTISUMMA:
(täidab töö kontrollija)

Teie ees on valikvastustega küsimustik, milles on kokku 28 küsimust. **Igale küsimusele on üks või mitu õiget vastust, mis tuleb küsimuse all loetletud vastusevariantide hulgast üles leida.** Vastusevariandid on tähistatud tähtedega (A, B, jne). Iga küsimuse all on vastusekast, kuhu kirjutate oma vastusevariandi tähe. Kui küsimusele on mitu õiget vastust, siis on ka kaste vastavalt niipalju. Igasse kasti võib kirjutada ainult ühe tähe! Kirjuta vastused kastidesse pasta- või tindipliiatsiga ja püüa mitte teha parandusi.

Iga õige vastusevariant annab ühe punkti. Vale vastus miinuspunkte ei anna.

Maksimaalselt on võimalik saada 85 punkti.

Enne vastama asumist märgi kindlasti küsimustikule oma nimi, kool ja klass.

Küsimustele vastamiseks on aega 120 min.

Soovime edu!

1. Mis on ühist järgmistel taimedel: võilill, nurmenukk, keskmine teeleht, pääsusilm, harilik sibul?

- A õied on kollast värvi
- B õisikut kandev vars on täiesti lehitu
- C piimmahlaga taimed
- D vili on lendkarvadega
- E fotosüntees toimub kloroplastides

--	--

2. Paiguta õige viljatüüp õige puu juurde:

- A pähkel
- B tiibvili
- C luuvili
- D kupar
- E õunvili

arukask	ploomipuu	hobukastan	sarapuu	harilik pihlakas

3. Millised esitatud väidetest on õiged?

- A seened koosnevad seeneniidistikust ehk mütseelist ja vetikarakkudest
- B pärmseened paljunevad nii eostega kui pungumise teel
- C kõikide kübarseente viljakeha koosneb jalast, tupest, kübarast ja eoslehekestest
- D putukatest on olulisemad seeneeoste levitajad seenesääsed
- E enamkasutatavad seened toiduainetööstuses on pärmseened
- F kõik hallitusseened on inimese jaoks kahjulikud, sest põhjustavad toiduainete riknemist

--	--	--

4. Oled haigestunud viirushaigusesse. Vanaema märkab sinu köha ja ütleb: "Teen sulle ravimtaimeteed. Korjasin suvel põdrasammalt, see taim aitab hästi köha vastu, ehkki tee on mõru." Vanaema mõte oli hea, kuid tema lausetes on kolm bioloogilist viga. Millised parandused on õiged?

- A Teematerjali õige nimi on põhjapõdra- ehk porosammal.
- B Teematerjali õige nimi on islandi käokõrv.
- C Teematerjal on mürgine ja sellest ei tohi köhateed valmistada.
- D Tee ei ole mõru, vaid maheda maitsega.
- E Teematerjal ei ole sammal, vaid samblik.
- F Teematerjal ei ole sammal, vaid sammalloom.
- G Teematerjal ei ole taim, sest kuulub hoopis seeneriiki.
- H Teematerjal ei ole taim, sest kuulub hoopis loomariiki.

--	--	--

5. Lehtpuudel ja pöösastel võivad olla nii liht- kui liitlehed. Vali loetelust puud-pöösad, millel on liitlehed:

- A pärn
- B pihlakas
- C sirel
- D hobukastan
- E saar
- F jalakas
- G saarvaher

--	--	--	--

6. Õpilastele anti ülesanne teha herbaarium rabataimedest. Üks õpilane esitas õpetajale järgmise herbaariumi, millega õpetaja ei jäänud rahule, sest osa esitatud taimi ei kasva kunagi tõelises looduslikus rabas. Millised need on ?

- A sookail
- B kõrvenõges
- C sinikas
- D kanarbik
- E rukkilill
- F küüvits
- G jänsekapsas
- H rabamurakas

--	--	--

7. Harilik mänd tolmleb Eestis tavaliselt:

- A mai lõpus - juuni alguses
- B mai alguses
- C aprilli lõpus
- D aprilli alguses
- E veebruaris

--

8. Millal õitsevad Eestis osjad?

- A Märtsis-aprillis
- B Mais-juunis
- C Augustis-Septembris
- D Osjad ei õitse

9. Kuidas levib kookospähkel looduslikult?

- A Tuulega
- B Veega
- C Loomadega
- D Inimestega
- E Ükski eelpool pakutud variantidest pole tõene

10. Zoohooria on viljade, seemnete või eoste levimine loomade abil. Sipelglevi nimetatakse mürmekohooriaks (sipelgad levitavad söödavate lisemetega seemneid).

Millised neist taimedest levivad sipelgate abil?

- A Põldohakas
- B Harilik sinilill
- C Harilik maikelluke
- D Harilik metspipar
- E Paiseleht
- F Võsaülane
- G Harilik hiirekõrv

--	--	--

11. Oled metsas ära eksinud ja väga näljane. Ümbruses kasvavad järgmised marjadega taimed. Millised on mürgised ja neid ei või süüa?

- A ussilakk
- B sinikas
- C piibeleht ehk maikelluke
- D lillakas
- E mustikas
- F kusalapuu
- G mage sõstar
- H pihlakas

--	--	--

12. Rohelised taimed vajavad kasvamiseks kindlasti:

- A loomi
- B teisi taimi
- C valgust
- D rahu
- E vett
- F süsihappegaasi

--	--	--

13. Millised on parimad meetodid haruldaste taimeliikide kaitseks?

- A Tuleb kaitsta nende kasvukohti
- B Tuleb nad sobivamatesse kohtadesse ümber istutada
- C Tuleb tagada neile paljunemise võimalus
- D Tuleb neid kunstlikult paljundada
- E Tuleb neid kasvatada aias

--	--

14. **Aine- ja energiaringe üheks osaks looduses on toiduahel, mille esimeseks lüliks on produktendid ehk orgaanilise aine tootjad ning viimaseks lüliks tipptarbijad. Milline esitatud toiduahelatest on koostatud õigesti (nool näitab orgaanilise aine liikumise suunda)?**

- A toonekurg ? rohutirts ? aasnurmikas ? nastik ? konn
- B aasnurmikas ? konn ? rohutirts ? toonekurg ? nastik
- C aasnurmikas ? rohutirts ? konn ? nastik ? toonekurg
- D nastik ? konn ? rohutirts ? aasnurmikas ? toonekurg

15. **Vali loetelust need loomad, kes võivad ohustada inimese tervist.**

- A solge
- B kihulane
- C mutt
- D kormoran
- E laiuss
- F koi
- G herilane

☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

16. **Mida neist võib panna vanapaberi konteinerisse?**

- A Pappkastid
- B Tetrapakend
- C Munaalused
- D Töövihikud
- E Kommipaberid
- F Märg ja määrdunud paber
- G Pruun paber

☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------

17. **Jaga energiaallikad taastuvateks ja taastumatuteks:**

- A puit
- B nafta
- C hüdroenergia
- D tuuleenergia
- E põlevkivi
- F kivisüsi

TAASTUVAD	☐	☐	☐
TAASTUMATUD	☐	☐	☐

18. **Milline tähendus on sellel ökomärgil?**

- A **Puhas keskkond.** Antakse toodetele, mis tekitavad teiste samaotstarbeliste toodetega võrreldes kogu oma olelustersükli jooksul keskkonnale väikseimat kahju.
- B **Ökomärk EHE** - "Ehtne ja huvitav Eesti". On mõeldud ökoturismi põhimõtetele vastavate turismitoodete märgistamiseks.
- C **Roheline energia.** Peamiselt tuulest ja veest toodetud alternatiivne energia on maine- ja staatusetoode, mis näitab ostja keskkonnateadlikkust ja sotsiaalset vastutust.
- D **Mahemärk.** Kasutatakse mahepõllumajandusliku toidu eristamiseks muust samaliigilisest toidust.
- E **Roheline punkt.** Tähendab, et toote pakendi hinnas sisaldub maks jäätmekäitlussüsteemile aja ära elanud pakendi või toote keskkonnale kahjutuks muutmiseks.
- F Ükski eelpool pakutud variantidest pole tõene

19. Kes ämblikest ei koo võrku saagi püüdmiseks?

- A Huntämblik
- B Hüpikämblik
- C Ristiämblik
- D Majaämblik
- E Krabiämblik

--	--	--

20. Millest toitub enamik lepatriinulasi?

- A lehetäid
- B lehekirbud
- C taimede lehed
- D õiemahl
- E taimede juured

Lepatriinulase valmik		
Lepatriinulase vastne		

21. Kuidas ritsikad häält tekitavad?

- A hõõruvad tagajalgu vastu kattetiiva servasoont,
- B hõõruvad kattetiibade alusosasid teineteise vastu
- C hõõruvad tagajalgu üksteise vastu

22. Millises arengustaadiumis talvituvad ühiselulised herilased?

- A kogu pere pesas tardunud seisundis
- B isas- ja emasherilased valmikuna
- C emasherilased valmikuna
- D emasherilased nukuna
- E kõik pereliikmed vastsetena

23. Mis otstarbeks ei kasuta ämblikud võrguniiti?

- A püünisvõrkude valmistamiseks
- B saagi kinnipüüdmiseks
- C uru valmistamiseks
- D munakookoni valmistamiseks
- E uude elupaika levimiseks
- F nukukookoni valmistamiseks

24. Kas karihiired magavad talveund?

- A ei, nad on talvel aktiivsed
- B ei, nad viibivad taliuinakus
- C jah

25. Eestis elab 11 liiki nahkhiiri. Millised järgmistest väidetest on õiged?

- A Nahkhiired on ainsad tõeliselt lendavad närilised.
- B Nahkhiired orienteeruvad kajaalokatsiooni abil.
- C Osa Eesti nahkhiirtest rändab talvituma lõunapoolse nagu rändlinnud.
- D Eestis elavad nahkhiired söövad põhiliselt putukaid.
- E Suve teisel poolel söövad Eestis elavad nahkhiired valminud puuvilju.
- F Nahkhiired on kõigusoojased loomad.

--	--	--

26. **Ta elab peamiselt metsades ja rabades. Tema väike saba on valge ja ümmargune. Pojad on sündides karvased ja avatud silmadega. Kes ta on?**

- A halljänes
- B küülik
- C valgejänes

27. **Mis klassi kuuluvad loetletud selgroogsed loomad?**

- A luukalad
- B kahepaiksed
- C roomajad
- D linnud
- E imetajad

kährik	
tõugjas	
väänkael	
pringel	
tähnikesilik	
suurkõrv	
kõre	
lauk	
kivisisalik	
tutkas	

28. **Kus elavad loetletud loomad?**

- A Euroopa
- B Aasia
- C Aafrika
- D Austraalia
- E Antarktika
- F Põhja- Ameerika
- G Lõuna- Ameerika

Tiiger			
Dingo			
Šaakal			
Koiott			
Lumeleopard			
Jaaguar			
Gorilla			
Orangutan			